

Benvingut, Mr. ET!

(ciència 24

No sorprendrà —pensem— als nostres lectors que dediquem un espai editorial a comentar alguns aspectes del film de Steven Spielberg *ET: The Extra-Terrestrial* que, amb tant d'èxit, és present a les pantalles cinematogràfiques de tot el món i que porta el camí de convertir-se en un dels films més populars de la història del cinema. Des de la nostra perspectiva, que no és evidentment la de la crítica cinematogràfica, el que ens interessa valorar és el sentit íntim i profund del film com a producte cultural de la nostra història present i el seu efecte de mirall sobre nosaltres mateixos.

Com a fill de la nostra època històrica, el film d'Spielberg s'inspira de ple en un guió de Melissa Mathison d'un gènere prou prestigiat com és la ciència-ficció. La ciència hi és doncs protagonista i per partida doble: la nau espacial és tripulada per uns científics extraterrestres interessats a conèixer i estudiar la flora del nostre planeta i portadors d'un missatge de pau. En la línia dels plantejaments de Carl Sagan i d'altres científics especialistes en ciències de l'espai, es suggereix a cau d'orella una idea discutible però coherent: la ciència com a llenguatge universal, o dit en altres paraules: si algun dia és possible comunicar-se amb éssers extraterrestres, l'únic llenguatge que podem albirar com a comú serà el llenguatge de la ciència. D'aquesta idea de la ciència com a instrument privilegiat del coneixement i de la comunicació, se n'extreu una conclusió positiva, que és la del missatge d'esperança que respira tot el film. Missatge d'esperança en la ciència però també en la possibilitat de comunicació amb altres civilitzacions intel·ligents del cosmos. El que és interessant remarcar aquí, segons ho entenem, és el fet que per vehicular aquest missatge d'esperança es cerqui com a missatger un ésser intel·ligent extraterrestre. Aquest enviat del "més enllà" té una certa versemblança però la seva "aparició" juga un paper semblant al de les "aparicions" dels éssers sobrenaturals de totes les religions que sempre tenen tendències a manifestar-se als humans en moments de crisi. Vist així, la lliçó moral d'Spielberg és ben clara: la humanitat viu moments de crisi. En moments semblants del passat la gent mirava el cel per escoltar l'oracle dels déus. Avui la gent mira l'espai i el sentiment religiós del passat és substituït per un sentiment d'esperança (una nova "religió" laica?) a la recerca del que és positiu o d'un punt de referència en el més enllà a fi de resoldre els nostres propis problemes. En definitiva, com un nou regeneracionisme a escala còsmica del qual en són destinataris principals els nens, protagonistes de la pel·lícula i que seran de ple dret els ciutadans del segle XX.

El film d'Spielberg actua així de contrapunt positiu a moltes obres de ciència-ficció que en aquests darrers anys han alimentat des del catastrofisme (catàstrofes còsmiques, invasions agressives d'extraterrestres,...) el nou mil·lenarisme que ens envolta. Connecta també amb cert "estat d'esperit" dels temps actuals que resumia força bé recentment William Borroughs, un dels pares de la generació *beat*: "L'únic lloc cap al qual cal anar és l'espai exterior. L'evolució de la Terra a l'espai serà semblant a la de l'aigua a la Terra. Aquest és el proper pas que cal fer o, almenys, intentar de ser-hi."